

Hitelintézeti felügyeleti igazgatóság

Kádár Péter, főosztályvezető

MKVK PTT

Budapest, 2023. november 9.

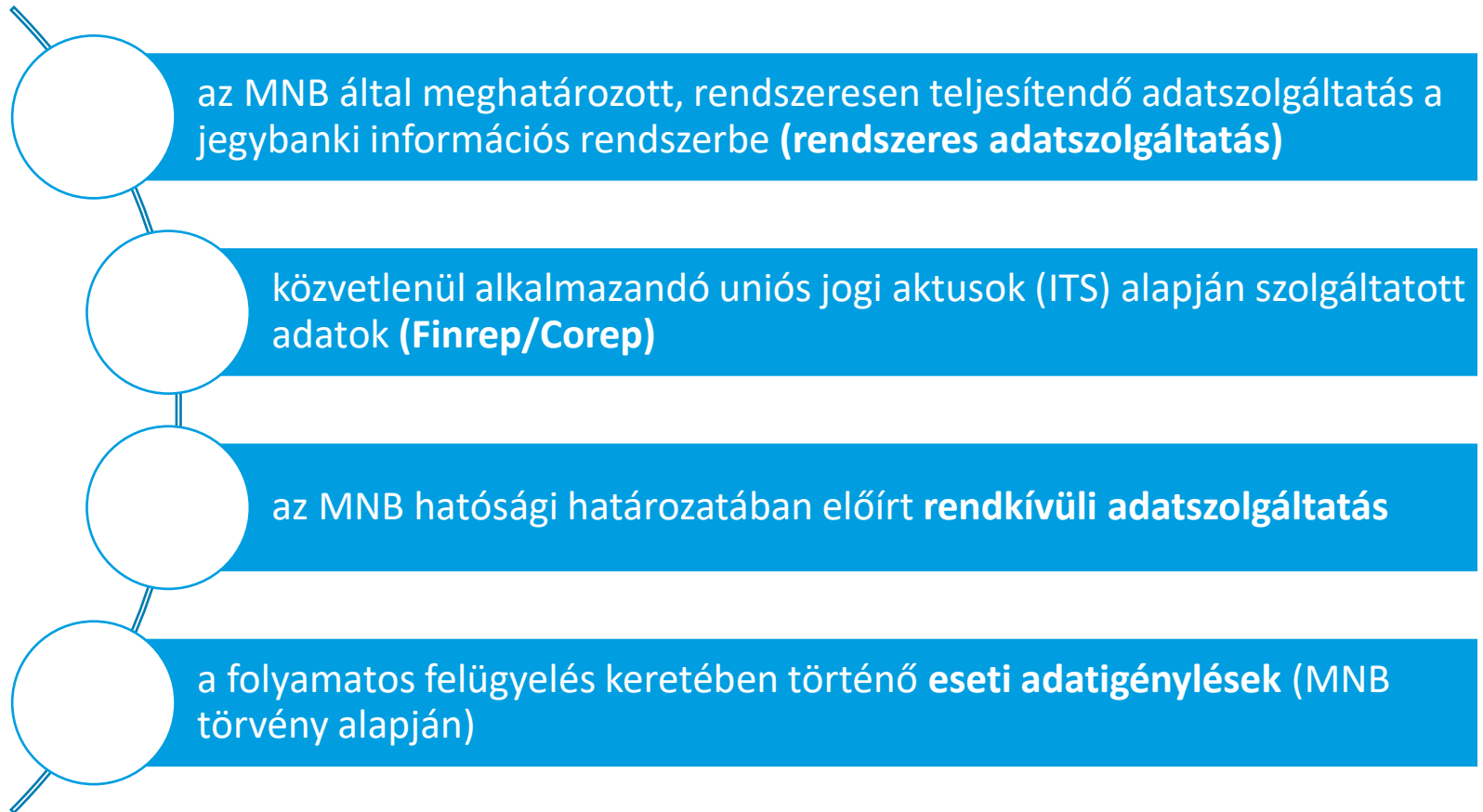
BANKCSÖDÖK ÉS SZANÁLÁS – JOGSZABÁLYOK ÉS GYAKORLATI TAPASZTALATOK, A FELÜGYELET SZEREPE

FOLYAMATOS, ADATALAPÚ FELÜGYELÉS

A HITELINTÉZETI ADATSZOLGÁLTATÁSOK FŐBB TÍPUSAI

A FELÜGYELETI MONITORINGMUTATÓK RENDSZERE

Monitoring mutatók

Jelzések
(Csengetések)

Mutatók elemzése

Szabályozási
minimumkövetelmények

Egyéb
teljesítménymutatók
(KPI-k)

Alkalmazás a napi, havi,
negyedéves és éves
kockázatértékelések során

HELYREÁLLÍTÁSI TERVEK

BRRD: AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2014/59/EU IRÁNYELVE a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról – *A helyreállítási tervek háttere, nemzeti jogba átültetve*

Commission Delegated Regulation (EU) 2016/1075 (2016. március 23.) kiegészíti a BRRD-t: meghatározza a helyreállítási tervek elvárt tartalmát, illetve azokat a minimum kritériumokat, melyeket a kompetens felügyeleteknek értékelniük kell mind az egyedi, mind a csoportszintű helyreállítási tervek értékelése során.

A BRRD 9. cikkének 2. bekezdése szerint az EBA 2015. július 3-ig az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkével összhangban iránymutatásokat bocsát ki, amelyekben meghatározza az (1) bekezdésben említett minőségi és mennyiségi indikátorok minimumlistáját.

EBA GL-ek:

- Iránymutatás a helyreállítási terv indikátorairól (EBA/GL/2021/11 – 2021.11.09)
  - Ajánlás a szervezetek csoportszintű helyreállítási tervben való szerepeltetéséről (EBA/REC/2017/02 – 2018.01.26)
- Iránymutatások a helyreállítási tervek részeként alkalmazandó forgatókönyvekről (EBA/GL/2014/06 – 2014.07.18)

A HELYREÁLLÍTÁSI TERV CÉLJA

FŐBB KÖVETELMÉNYEK

- Minden bankcsoportnak és egyedi hitelintézetnek helyreállítási tervet kell készítenie és rendszeresen felülvizsgálnia.
- A menedzsmentnek értékelnie kell és el kell fogadnia, mielőtt benyújtásra kerül a felügyelethez.

CÉLOK

- Hatékony válságkezelés. A tőke- és likviditási helyzet romlása esetén hatékony és azonnali intézkedések a szükséges likviditási- és tőkehelyzet biztosítása érdekében.
- A bank működésének fenntartása, legfőképp a kritikus funkcióké.

A HELYREÁLLÍTÁSI TERV ELEMEI

HELYREÁLLÍTÁSI TERV ÉRTÉKELÉSE

A helyreállítási tervet évente felül kell vizsgálnia az intézménynek, és évente ki kell értékelnie a felügyeletnek. Rendkívüli felülvizsgálat az alábbi esetekben szükséges:

- Ha a felügyelet materiális hiányosságot azonosított
- Ha a kockázati profilban vagy a működési feltételekben releváns változások következnek be.

FELÜGYELETI INTÉZKEDÉSEK VÉSZHELYZET ESETÉN

A Hpt. 184. § (3) bekezdése értelmében a prudens működésre vonatkozó **jogszabályok, valamint a tevékenységére vonatkozó egyéb előírásainak súlyos megsértése esetén** a felügyelet megteszi a szükséges intézkedéseket, illetve kivételes intézkedéseket.

Tulajdonosi jogokat érintő előírások (korlátozások) veszélyhelyzetben lévő intézmény számára

- osztalékfizetési korlát (nem engedélyezett / bizonyos felételek mellett)
- tőkepótlás (azonnali / tőkévé alakítható források átalakításának kezdeményezése)

Egyéb működést érintő előírások (korlátozások) veszélyhelyzetben lévő intézmény számára

- különleges bankszünnap kérelem elfogadása
- rendkívüli adatszolgáltatást érintő előírások
- célvizsgálat elrendelése

Az előírások megsértése vagy hiányosság megállapítása esetén (ha az a pénzügyi intézmény prudens működését jelentősen vagy súlyosan veszélyezteti) a Felügyelet

1) megtilthatja, korlátozhatja vagy feltételhez kötheti

- a vezető tisztségviselők díjainak kifizetését
- a tulajdonosok kölcsönfelvételét vagy, részükre nyújtott egyéb kockázatvállalást
- a tagok és a vezető tisztségviselők érdekeltségi körébe tartozó vállalkozások részére kölcsön nyújtását
- a hitel- vagy kölcsönszerzésekben foglalt határidők meghosszabbítását (prolongálását)
- fiókok megnyitását, új pénzügyi szolgáltatások megkezdését, valamint egy pénzügyi szolgáltatáson belül új tevékenység (új üzletág) megkezdését

2) a teljesítményjavaldalmazás nettó bevétel százalékában történő meghatározására kötelezheti a hitelintézetet

A fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló 2003. évi XXIII. törvény rendelkezései értelmében Felügyelet részéről fizetést korlátozó intézkedések lehetnek az alábbi intézkedések - ha a döntésében kifejezetten fizetést korlátozó eljárásként jelölik meg - a következők:

- a Felügyelet megtiltja, korlátozza vagy feltételhez köti az egyes pénzügyi szolgáltatási tevékenységek vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységek végzését
- a Felügyelet a felszámolás iránti kérelem benyújtása esetén a felszámolási kérelem benyújtásától a felszámolást elrendelő végzés Céggközlönyben történő megjelenéséig teljes körű kifizetési tilalmat rendel el
- a Felügyelet végelszámolást rendel el
- a Felügyelet felügyeleti biztost rendel ki, ha azt megelőzően vagy azzal egyidejűleg kifizetési tilalom vagy egyes pénzügyi szolgáltatási tevékenységek vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységek megtiltása korlátozása vagy feltételhez kötése került elrendelésre

FELÜGYELETI INTÉZKEDÉSEK

A Hpt 189. § (1) a)-e) pontjai értelmében **kivételes intézkedésként** a Felügyelet

előírhatja

- a hitelintézet nem banküzemi célú eszközeinek eladását
- hogy a pénzügyi intézmény a Felügyelet által megállapított határidőn belül rendezze tőkeszerkezetét

korlátozhatja vagy megtilthatja a hitelintézet számára

- a tulajdonosok és a hitelintézet közötti ügyleteket
- a betétek és más visszafizetendő források kifizetését
- a kötelezettségek vállalását

meghatározhatja a kiköthető kamat legnagyobb mértékét

kötelezheti az igazgatóságot a közgyűlés összehívására

felügyeleti biztost rendelhet ki

FELÜGYELETI INTÉZKEDÉSEK

A Felügyelet a hatáskörébe tartozó pénzügyi intézmények tulajdonosainak szavazati jogát meghatározott időre, de legfeljebb egy évre felfüggesztheti, ha a tag tevékenysége, illetve a pénzügyi intézményre gyakorolt befolyása a rendelkezésre álló tények alapján veszélyezteti a pénzügyi intézmény megbízható, biztonságos működését; ilyen esetben a határozatképesség megállapításánál a korlátozással érintett szavazatokat figyelmen kívül hagyja.

A Felügyelet kötelezheti a hitelintézetet helyreállítási terv életbe léptetésére.

Ha a hitelintézet a Felügyelet határozata ellenére nem nyújt be átdolgozott helyreállítási tervet vagy az átdolgozott helyreállítási terv nem orvosolja a határozatban foglalt hiányosságokat, a Felügyelet kötelezheti a hitelintézetet

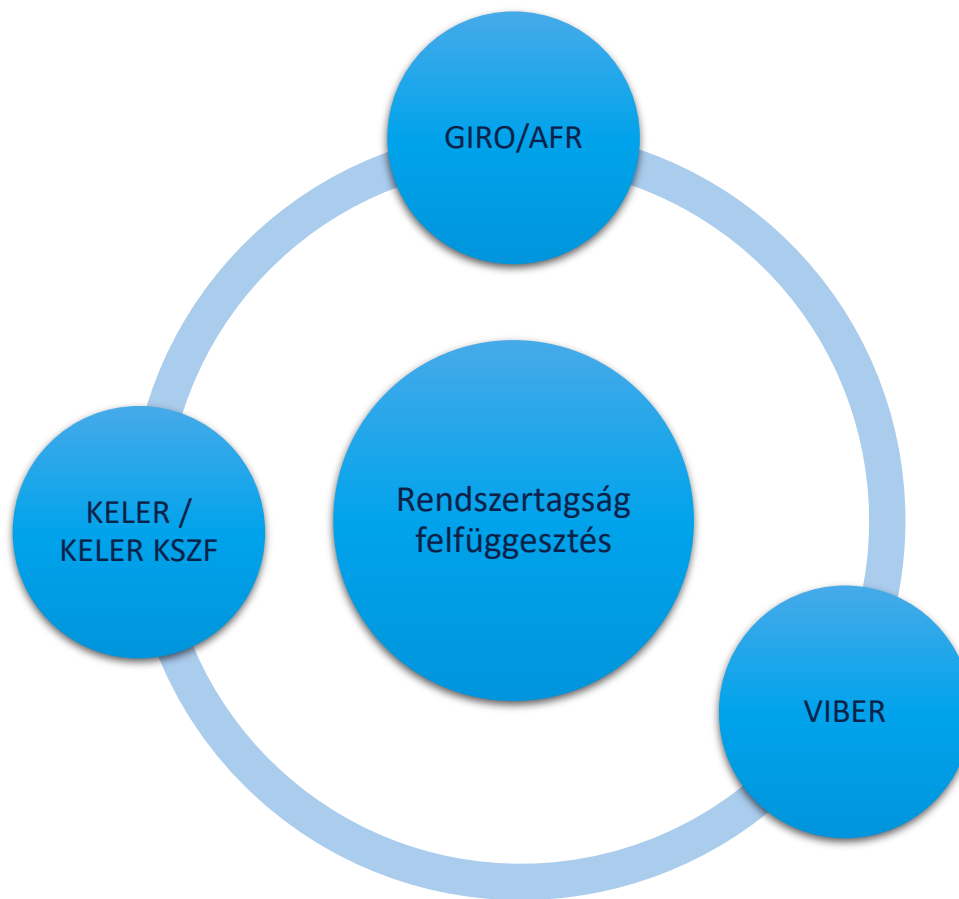
- kockázatvállalásának - ideértve a likviditási kockázatot is – mérséklésére
- az esetleges tőkeemelésről szóló döntést korlátozó szabályzatainak felülvizsgálatára
- irányítási rendszerének felülvizsgálatára
- forrásbevonási stratégiájának a fő üzletágak, kritikus funkciók ellenálló képessége növelése érdekében történő felülvizsgálatára

EGYÉB FELÜGYELETI BEAVATKOZÁSI ESZKÖZÖK

PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁKAT ÉRINTŐ LEHETSÉGES KORLÁTOZÁSOK

INTÉZMÉNY OLDALÁN BEÁLLÍTANDÓ INTÉZKEDÉSEK

Ügyfelek készpénzfelvételét (fizetési és betéti számláról) érintő korlátozások. Példák: napi kifizetési korlát, a pénztár/ATM megfelelő készpénzellátottságának biztosítása.

Bankközi kihelyezés
korlátozása

Elektronikus fizetési módokat és fizetési eszközöket egységesen érintő korlátozások, ha például átutalást nem lehet indítani, akkor kártyával se lehessen vásárolni, vagy csak azonos értékhatárig legyenek elérhetőek ezek a szolgáltatások. Jóváírások, terhelések, bankon belüli átutalások, beszedések teljesítése, kártyatranzakciók korlátozása.

ESETTANULMÁNY

MI TÖRTÉNT? MI VEZETETT IDÁIG?

az osztrák Sberbank Europe Ag és a horvát és szlovén leányok fizetésképtelenségi helyzetbe kerültek

a magyar Sberbank bankközi partnerlimitjei teljes egészében befagyasztásra kerültek

az orosz felügyelet megtiltotta, hogy az orosz tulajdonos az európai leánybankoknak likviditási hitelt nyújtson a továbbiakban

**EGY BELÉPÉSI PONTRA
ÉPÜLŐ SZANÁLÁSI
STRATÉGIA NEM
MEGVALÓSÍTHATÓ**

Orosz-ukrán konfliktus közvetett hatása, USA+EU gazdasági szankciók

cseh leány és német fióktelepek fizetésképtelenné válása

likviditási gondok merültek fel a magyar leánybanknál...

FEBRUÁR KÖZEPÉTŐL INDULTAK AZ ESEMÉNYEK

Feb. 17. (Cs) 17h

Felügyeleti kollégiumi call
TOUCH BASE & UPDATE

Feb. 23. (Sze)

SBHU-nál a likviditási tartalék egy
része kihelyezésre került az
Anyához betétként

Feb. 24. (Cs)

Katonai műveletek megkezdése

Feb. 25. (P) – 17h

MNB elindítja az ELA (Emergency
Liquidity Assistance) protokollt

Feb. 25. (P) – Délután

MNB – SBHU konzultáció
Tartózkodjanak a fedezetlen
csoporton belüli kihelyezésektől

Feb. 24. (Cs) – 19:30

Felügyeleti kollégium: URGENT
MEETING on latest
developments regarding
Russia/Ukraine conflict

Feb. 26.(Szo) – 18:45

2 külön előterjesztés készül a
Pénzügyi Stabilitási Tanácsnak:
i) ELA;
ii) Bankszünnap elrendelése
02.28 (h) és 03.01 (k)-re

Feb. 27. (V)

EKB értesíti az Egységes
Szanálási Testületet (SRB)
AT, CRO, SLO leányok
fizetéseképtelenek (FOLTF – met)
AT bankmoratórium márc 1.
éjfélig, max. kifizetés napi 100
EUR, ezalatt közérdek elemzés

Feb. 27. (V)

Nk. felügyeleti kollégiumi
egyeztetés a hétfő hajnali
egységes kommunikációról

FEBRUÁR 17-I TOUCH BASE AND UPDATE CALL

Sberbank Csoport

- SB AG üzleti modell „gyenge” minősítést kap
- A Csoport közvetlen és közvetett orosz kitettségének számbavétele
- SBEU helyreállítási kapacitása **az orosz anyától függ, a legtöbb helyreállítási opció az orosz anya közreműködését igényli**, míg a külső opciók megvalósítása limitált a szankciós kockázatok miatt

EKB intézkedések

- Szoros napi likviditás monitoring egyedi és konszolidált szinten
- Rendszeres telefonos egyeztetések a menedzsmenttel

MNB státuszinfo

- A magyar entitás normál, business-as-usual (BAU) üzemmódban működik
- Napi szinten fokozottan monitorozzuk a likviditást
- Orosz és ukrán kitettségek felmérése a bankszektorban: SBHU esetében nem jelentős kitettség

EKB javaslat Host felügyeletnek

- Azonnali intézkedést nem javasolt tenni.
- Erősen javasolják a fókuszot a likviditáson tartani (szigorú riporting).
- Kommunikációs csatornák nyitva tartása. Bármilyen problémát észlel valamely felügyelet, késlekedés nélkül jelezzük az EKB felé.

- Az EKB (EUR zone) és a cseh felügyelet betétkivonás jelenségéről számoltak be a horvát, a cseh, a szlovén leányoknál és a német fióktelepnél, de a mérték nem kritikus.
- A többi leánynál (szerb, magyar, bosnyák, boszniai szerb köztársaság) egyelőre nincs bankroham.

MNB intézkedések és potenciális hatásai

ELA

ELA felételei (szolvencia) nem teljesültek az anyabanknál elhelyezett betétek bizonytalanná válásával

Bankszünnap elrendelése (2022. febr. 28. - márc 1.)

A potenciális magyar betétkivonási hullám megelőzése érdekében

Felügyeleti biztos kirendelése

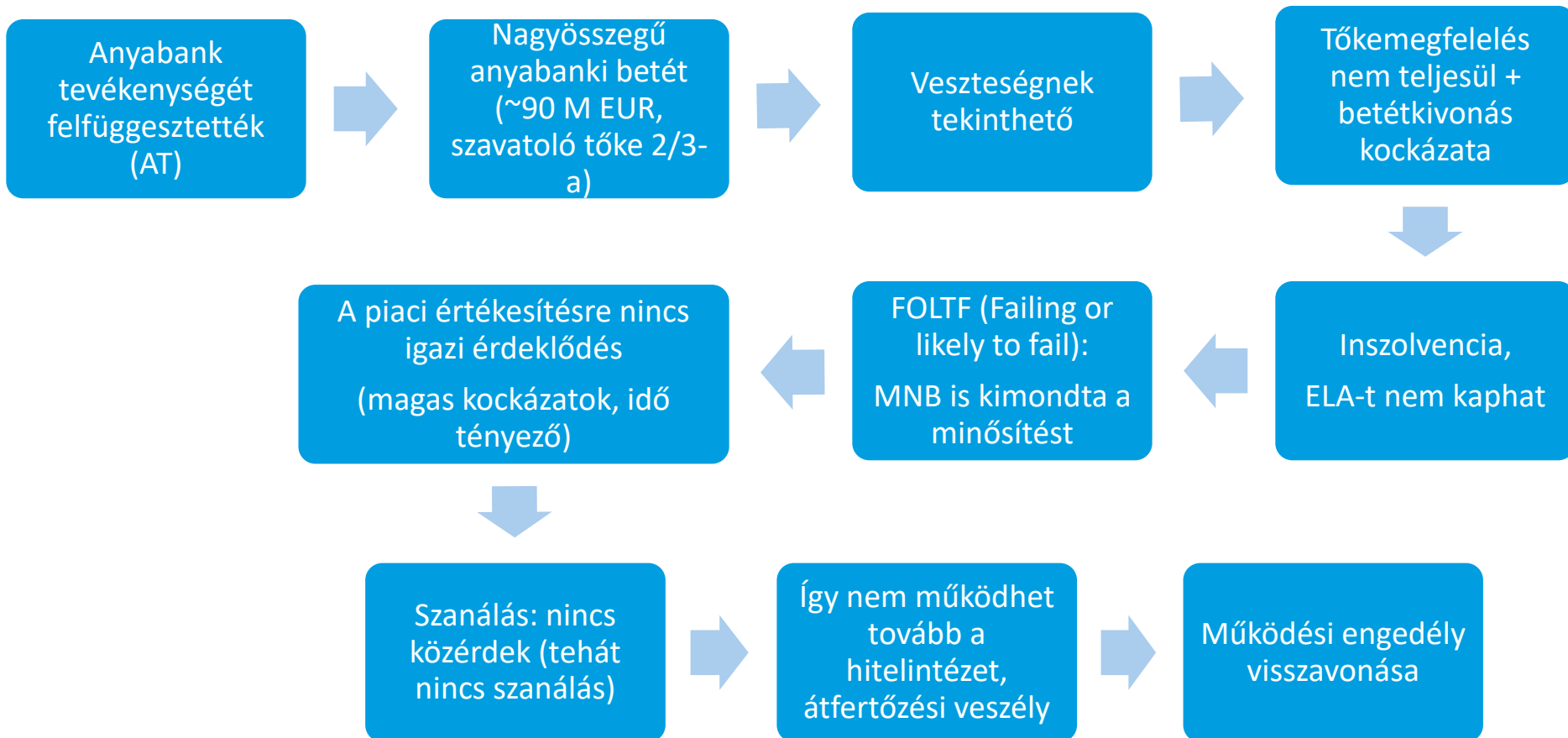
Teljes kontroll az irányítás fölött

Március 2-től betétkifizetési korlátozás 7 M Ft-ban / 30 napra / hosszabbítható

Operatív likviditási tartalék elapadásának megakadályozása érdekében – NEM LÉPETT HATÁLYBA

MI VEZETETT A SBER MAGYARORSZÁG MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYE VISSZAVONÁSÁHOZ? MÁRCIUS 1. (KEDD)

SZANÁLNI VAGY NEM SZANÁLNI?

Végül miért nem szanálta a Sberbankot az MNB?

A szanálás feltételei

Az intézmény fizetéképtelen, vagy várhatóan egy éven belül fizetéképtelenné válik (FOLTF).

Menthetetlenség (nincs felügyeleti vagy piaci megoldás). Helyreállítási terv nem alkalmazható, sőt anyabanki kétes követelés miatt a helyzet még rosszabb.

A szanálást „közérdek” támasztja alá.

Nincs közérdek, mert

- nem áll rendelkezésre olyan szanálási eszköz, mely a szanálási célok elérését a felszámolásnál jobban képes lenne biztosítani;
- nem voltak azonosított kritikus funkciók, illetve
- alacsony piaci részesedés, a szektor könnyen felszívja az ügyfélkört és a szolgáltatások helyettesíthetőek.

DE a szanálási eszközök közül a **vagyonértékesítés eszköz (a bank értékesítése)** alkalmas lehet a **válsághelyzet elhárítására**: a tulajdonos személyének megváltozása a Sberbank csoporthoz kötődő reputációs válsághelyzetet megoldja, a további forráskiáramlást okafogyottá teszi és megnyugtató üzenetet küld a piacnak.

A FOLYAMATBAN VOLT NEMZETKÖZI M&A TRANZAKCIÓ (SZERB BEFEKTETŐ) CSOPORTSZINTEN MEGHIÚSULT

A német fióktelep
csődje (2022.
február 22-26.).

Cseh leánybank
csődje (2022.
február 22-26.).

A magyar Sberbank
értékesítés híján
végelszámolásra kerül.

A Sberbank Europe AG üzleti
tevékenységét felfüggesztették,
tevékenységi engedélye nem került
visszavonásra, fizetésektelenségi
eljárás sem indult ellene, viszont
elkezdődött a végelszámolása.

Sberbank Banja Luka-t
megvásárolta a Boszniai
Szerb Köztársaság.

A szlovén leánybankot a
legnagyobb szlovén bankcsoport,
a Nova Ljubljanska Banka (NLB)
vette meg, amelyben az állam is
jelentős részesedéssel bír.

A horvát leánybankot egy
többségi állami tulajdonban
lévő postabank, a Hrvatska
poštanska banka d.d. vette
meg.

A bosnyák Sberbank új
tulajdonosa az ASA Banka
d.d. Sarajevo.

A szerb Sberbankot
megvásárolta az AIK Banka
a.d. Beograd, szerb
érdekeltségű hitelintézet.

Március 2-án az MNB visszavonta az SBHU engedélyét és elrendelte a végelszámolását.

Kijelölt végelszámoló szervezet: MNB leány **PSFN**

Ha az eszközök nem fedezik a kötelezettségeket, akkor a magyar Sberbanknak tőkepótlásra lenne szüksége a tulajdonostól, amely ha nem valósulna meg, felszámolásba fordul át a folyamat.

A PSFN tapasztalatai szerint a felszámolási folyamat évekig is elhúzódhat.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!